

מה מתרחש ברומניה

של בני ישראל.

וכאן הגנו בנינו לעצמם השאלה. האם קיימת ברומניה שונאת-ישראל רשי מיה או לא? והיתנה ליהודי-רומניה זכות-אזרח כללית או לא? והאם החשובה לשאלות האלה: יש ויש ברומניה שונאת-ישראל רשמית-משפחתית, אשר בראשה עומד המיניסטר לענייני פנים גננה, האחראי באמת לכל גלויי המשטמה ליהודים ברומניה. דרכו של ראש המשפלה הנוכחית היא אמנם להכחיש את מציאותה של שונאת-ישראל אל מעט המשפלה, אולם בדאי להזכיר, כי דוקא הוא נבחר למנהיגה של ההתאחדות הנוצרית, אשר נודעת לה קרבה יתירה למחנה הפרוסים קוזה, והוא הוא שהכריז לא פעם ולא פעמים על היהודים כעל אלמנט זר ולא קיים עדיין את הבטחתו להשליט מנוחה וסדרים במדינה, באמת קיימת ברומניה משפלה-אזורסקי מעבר מזה ומלכותו של קוזה מעבר מזה. ההתאחדות הנוצרית, המטיפה לאותה אנטישמיות, אשר זו דרכה בקודש לדרוש את הנומרוס קלוזוס ואת גירושם של היהודים מתחומי-רומניה—מוצאת בגלוי ובסתר את אהדתה של המשפלה אזורסקי. עובדה שאין להכחישה היא, שהתכסיר דים היהודים הוכו ונחבלו בכתלי המכר ללות באכזריות-חמה והבטחתות שר המשפלה לשום קץ לתעלולי-רשע אלה הבטחת-שוא הנה, הסמודנטיס נושאים ונוהגים עם המשפלה כמלכה אחת עם שכנתה והמשפלה מסלאת אחרי התביעות, שהסמודנטיס משמיעים באזניה, החוקתם של בתי-התלמידים עולה במסגרת של קורח — כמובן, גם במסגרת של יהודים—אולם אין זה מספק את רוחם של הסמודנטיס הנוצרים, המיניסטר לענייני-פנים גננה הצהיר, שאין עצה ותושיה נגד העלילות האלה, כי אין המאורעות האנטישמיים אלא טרי-מצוקה שהסמודנטיס נתונים בה, המיניסטר להשכלה מסרוביצי מבקש מאת הסמודנטיס בשם המלך השראת-שלום לשעה קלה, אולם הבקשה הו לא נתמלאה עדיין. כמלוא נימא.

עובדה קיימת היא, שהיהודים סופנים מלקוח בכל ערי רומניה לעיני השמש, מנפצים את שמשותיהם של ישראל ומחללים את בתי הגמסיות ובתי העלמין. לא קרה עדיין אף מקרה בודד אחד, שהמשפלה תוכיח ביד חזקה על החגגדותה למעשי התעללות אלה והנא-שמים לא נקראו עדיין לפני כס המשר-סט, לא נשוב לנוצל את פרשת הרשע של האובר-לייטננט מוריסקו, אשר בנהן לבן רצה וצוה לרצוח מאות נפ-שות מישראל על הרניסטר ואשר יצא זכאי מלפני שופטיו, לא נשוב להזכיר את דבר הרצחו של הסמודנטיס היהודי פאליק, אשר רוצחו מאמו יצא זכאי מלפני בית הדין. המקרים האלה עשויים לעורר הרחוקים כבדי ראגה על מצבם של יהודי רומניה, העומדים ללא מגן וסתר בפני סטורנטיס, שאחום בולמוס המשטמה באין אף רמו מה לחקוק, כי

הסמודנטיס ישונו מדרכם הרעה, אי-דים הכריות, כי המיניסטר נוה מבקר באספותיהם של הסמודנטיס ומעודד אותם למלחמה הקודש על הרגשמה המלאה של משאח נפשם.

משפלה אזורסקי משתדלה לחקן את השרץ בקין פעמים בכדי להופיע כמהרה ובקדושה לפני אוסות העולם ולסיכך היא מחאמצת להעמות צעיפי-צעיפים על המאורעות הענובים ולהס-חירם מעיני חוץ. לשם כך היא משח-משת בסוכנויות העימדות לשרותה במדי-נות שונות, היא מביאה אנשי חוץ — כמו הקולוניל אמינס — הבאים להכריז על טהרתה השלמה של המשפלה הרומנית על סף עדותם הפסולה של יהודים, שנתחללו מחמת המציק.

בזמן האחרון הולכות ומתפרסמות ידיעות הסותרות זו את זו על מצבם של יהודי רומניה, ומן הראוי לעמוד על אמתם של כל המאורעות המסיפרים במי העתונות ולרדת לעוסקן של הסנות שגרמו להם.

כתום המלחמה נברה האמונה, שכל ההגבלות, שנגזרו על היהודים ברומניה מבחינה כלכלית וסדינית תת-כסלנה כמילא, אחרי שחווה השלום בסן-ז'ורסן הבטית ליהודי רומניה שווי-זכויות מוחלט, אמונה זו נתאמתה במק-צת במשך השנים הראשונות שלאחרי כריחת החווה, שני בתי הפרלמנט הרר-פני אישרו את נוף החווה ונדמה היה, כי קרבה שעת הנאולה למיליון היהודים אשר ברומניה, נעשתה אמילו עוד פטיעה קלה קדימה ובהאם לחווה-החגה על המיעוטים הלאומיים הורשו היהודים במחווה אחדים על אנטינוטיה פורתא בשדה התרבות הלאומית, אולם מצב זה לא האריך ימים, כבר משפלה בראשיאנו, ראש המשפלה הליבראלית, קבעה חוקה חדשה, שלא נזכר ולא נפקד בה דבר החווה מסן-ז'ורסן, חוקה זו עוברת בשתיקה גמורה על שאלת המיעוטים הלאומיים, יתר על כן הוקת-הנתינות מ-1924 שללה מאלפי יהודים את זכויותיהם האזרחיות והמשא ומתן הממושך שבין ועד שליטי הקתכות וההתאחדות היהודית האנגלית ובין המסד-שלה הרומנית לא הביא עמו כל תוצ-אות לפני הרברים לא נשתנו במאומה. בשעת הבחירות לבית הנבחרים—מבין מיליון יהודים לא ניחנה זכות הבחירה אלא ל-80,000, מספר זה ילטרנו, כמה מיהודי רומניה נחשבים לבני בלי מולדת, גם מבחינה אדמיניסטרטיבית כפתה החוקה על היהודים כמה וכמה הגבלות הנועלות בפני היהודים את דלתותיהם של מוסדות-משפלה רבים, חוקת הבחירות מבטלת ממש את כחם של בותריישראל המרוכזים לדוב בערים, עד שאין הם זכאים לבחור בשליחיה צבור כרצונם, החוקה של לשכת-המסד-חר והחרושת מפקיעה לנמרי את כח השפעתם של היהודים,

גם בנוגע לבית-הספר הלאומי נתקסדו זכויותיהם של היהודים, כיום אין שריד לבית-ספר יהודי לאומי מטעם המדינה ותלמידים היהודים רשאים אמנם לבקר את בתי הספר של המדינה, אולם רננע של שונאת-ישראל, אשר פשה כתוכס, עזרי להם לשפן, החוקה הקיבעה שרמיניסטר לענייני-ההשכלה בורר את הכר-הבנותים, מהי מירה כמאר על כניסתם של תלמידים יהודים לאוניברסיטאות.

ועוד זאת: המשפט הרומני נוהג מדה של איפה ואיפה: יהודי העומד על נפשו מפני אויב הכא להרנו—צמי לעונשין חמורים וזהיהודי המשמיע את שועתו בצר לו בעל דפיה-הענוגות גידון לתשלומי-קנס נבוהים, אולם אין הרומני בר-עונשין, אפילו אם הלקה, העליב או נוף ביהודי ואפילו אם שלח את ידו ברכושם או התנקש בחייהם

מתוכחים, אם ברומניה נתקיימו פוגרומים ממש או סתם מאירעות ואם ליהודים ניתן שווי זכויות או לאו. התשובה היא פשוטה בתכלית וישמיות: לא היואגנם פוגרומים בנוסחה של רומניה, אולם נתקיימו ומתקיימות פרעות עים נוסחי רומניה, יהודים לוקים ברחובות עיר ואין המשפלה מוזה בידי מכיהם ואינה מטייה עליהם כל עונשין, צא ולמד: באולמיי-האוניברסיטאות, ברחובות עיר, ברכבות ובמסעדות סוכים בשנת 1927 עיי אורחי רומניה אנשים בעוון חיותם יהודים ואין סרות הרין סומלת על המכים והם עושים את מעשיהם באין מפריע, אוי לה למדינה, שזכתה לשלי-מונית כפלי: ממשרת אזורסקי וממלכת-קוזה. מנפרד רייטר